

El Museu d'Història de Catalunya presenta la caça de bruixes a Catalunya i Europa dels segles XV al XVII en una innovadora exposició que desfà tots els tòpics habituals

Dones, pobres i bruixes

Ignasi Aragay
BARCELONA

Ser dona, pobre i bruixa a Catalunya, especialment del 1616 al 1622, no devia ser gens fàcil. Són els anys més foscos de la caça de bruixes al Principat, on en conjunt es calcula que entre 1450 i 1750 –és a dir, més en època moderna i no medieval, com popularment es creu– la repressió va acabar amb la vida de 400 bruixes. La xifra global a Europa encara deixa més astorat: 60.000 execucions i 110.000 persones processades. Déu n'hi do. La crisi econòmica i la coneguda per *petita edat glacial* del segle XVII van influir en l'afer: calia trobar un culpable de tanta desgràcia.

Aquests són els grans números de la història que explica amb pèls i senyals, sense estalviar detalls escabrosos, la mostra *Per bruixa i metzinera*, que a partir d'avui es pot visitar al Museu d'Història de Catalunya i de la qual l'historiador Agustí Alcoberro i l'antropòloga Josefina Roma són els responsables intel·lectuals.

En la línia de recuperar els oblidats de la història, el museu ha fet un autèntic treball de recerca per mostrar i ajudar a comprendre una realitat catalana i europea sobre la qual sovint es toca d'oïda. Tant el muntatge, farcit de peces singulars i petites descobertes, i molt espectacular en les seves escenografies i recursos estètics, com el catàleg, que suposarà un punt i a part historiogràfic, fan de l'exposició una fita remarcable.

La misteriosa ombra d'una bruixa va treure ahir el cap en una de les sales de l'exposició del Museu d'Història de Catalunya ■ CRISTINA CALDERER

La Inquisició va salvar bruixes tret de Catalunya, on tenia menys poder

Els documents coetanis –l'exposició mostra exemplars originals d'obres procedents de diferents punts del continent– presenten una sospitosa coincidència a l'hora de descriure els aquelarres, sàbats i aplecs de bruixes i bruixots: arribaven volant damunt de cabrots, bastons o escombres. Adoraven el boc o dimoni fent-li un petó al cul. Des-

prés se celebrava una orgia en què el dimoni o boc copulava amb tots els presents pel darrere. Durant la festa, es dansava i les espelmes feien llum blava. I en acabat tornaven a marxar volant.

L'exposició corregeix alguns tòpics falsos. La repressió va venir dels poders civils més que de l'Església. Per exemple, als regnes his-

pànics no hi va haver quasi persecució gràcies a la Inquisició. Només a Catalunya, on aquesta era més dèbil, es va estendre la plaga. "També en això hi va haver un fet diferencial català", diu Alcoberro.

La mostra també regira les arrels intel·lectuals de la caça en el debat teològic entre un sant Agustí que defensava que tot el que

passava a la terra era obra de la divina providència i un sant Tomàs d'Aquino que veia la mà del diable en acció. Ja es podia començar a empaïtar els qui hi entressin en contacte. ■

* **Per bruixa i metzinera**, MUSEU D'HISTÒRIA DE CATALUNYA. PL. PAU VILA, 3. FINS AL 27/05/07

La 'nouvelle BD' regna a Angulema

El principal festival europeu del còmic obre les portes amb canvis de format

Carles Santamaría
ANGULEMA. SERVEI ESPECIAL

El Festival del Còmic d'Angulema, el més important d'Europa, el protagonitza enguany la *nouvelle BD*. El moviment de renovació de la historieta francesa va ser co-

ronat l'any passat quan Lewis Trondheim, un dels seus abanderats, va guanyar el gran premi del festival. Trondheim ha decidit aprofitar el seu regnat. L'exposició *Les set meravelles del còmic* que ha creat l'autor és un singular homenatge minimalista a la historieta on es pot trobar la pàgina original més cara del món o descobrir el món a través de Corto Maltese. Aquest veritable agitador del còmic també ha im-

pulsat altres activitats per sorprendre i provocar.

Amb motiu del centenari d'Hergé, Angulema també acull una exposició que incideix en els mecanismes creatius. *Hergé, del viatge imaginari al viatge interior* és l'ocasió per apropiarse al vestit íntim del genial autor.

El festival, però, ha començat amb una certa mala maror que no té res a veure amb l'onada de fred polar. Té lloc en grans carpes i centres

culturals de la ciutat, però a diferència d'anys anteriors no es fa pròpiament al centre. Enguany, la part comercial, on els visitants compren novetats als estands d'editors i llibreters, és en una de les puntes d'Angulema. El director, Srancq Boudoux, justifica el canvi de lloc per la necessitat de més metres quadrats i confia en el servei d'autobusos per moure la gent. Els editors no n'estan tan convençuts: creuen que

perdre el centre històric farà baixar el públic. A més, una considerable pujada de les tarifes ha fet que els expositors hagin posat en dubte fins i tot la viabilitat futura del festival malgrat els esforços de l'organització.

Angulema també serveix per constatar la salut del mercat. L'any 2006 es van vendre a França còmics per valor de 368 milions d'euros, segons la revista *Actuel BD*. A Espanya, segons la Fede-

ració de Gremis d'Editors, el 2005 es van facturar 98 milions. Malgrat la magnitud de les xifres franceses, suposen una baixada del 5%. I el manga ha penetrat en el fins fa no gaire impermeable mercat francès, de manera que ja representa un 35% de la quota, amb un gran predicament entre els joves.

Ja cal que Panoràmix vagi preparant una poció màgica per donar renovades forces al còmic europeu. ■